

OTSUSE EELNÕU

Rail Balticu Soodevahe laoplatsi OS05007 ja sellega seotud kraavide ehitusloa menetluses keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

Taotleja Infragreen OÜ (registrikood 16740489, aadress Harju maakond, Tallinn, Lasnamäe linnaosa, Betooni tn 28, 13816, e-post info@infragreen.ee) esitas Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile (edaspidi TTJA, aadress Harju maakond, Tallinn, Kesklinna linnaosa, Endla tn 10a, e-post info@ttja.ee) ehitisregistri kaudu 06.11.2023 ehitusloa taotluse nr 2311271/17416 Soodevahe laoplatsi OS05007 ning sellega seotud kraavide ehitamiseks. Soodevahe laoplatz jääb Rail Balticu raudteetrassi koridori riigi eriplaneeringu „Harju maakonnaplaneering Rail Baltic raudtee trassi koridori asukoha määramine“ alale. Koos ehitusloa taotlusega esitati OÜ Reaalprojekti (registrikood 10765904) koostatud tööprojekt „DPS1 ÜLEMISTE-KANGRU SOODEVAHE INFRASTRUKTUURI HOOLDUSKESKUSE I ETAPP (OS05007)“. Soodevahe laoplatsi OS05007 orienteeruv pindala on 13,5 ha ning kavandatavaks tegevuseks on materjalide lao ettevalmistamine. Soodevahe laoplatz on plaanis rajada esimese etapina enne Soodevahe sõlmjaama rajamist, mille eesmärk on täita Rail Balticu põhitrassi ehitusaegset laofunktsiooni. Laoplatsi rajamisega kaasnev ehitustegevus hõlmab raadamist, laoplatsi alust väljakaevet ja tagasitäidet ning osale ladustamisalast ajutise katendi rajamist. Olemasolevate kraavide asukohti muudetakse vastavalt laoplatsile, rajatakse täiendavaid kraave alles jäävast maaparandussüsteemist vee ümberjuhtimiseks ja toimivuse tagamiseks. Ehitustööd teostatakse Harju maakonnas Rae vallas Soodevahe ja Rae külades.

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 alusel hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusloa või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile, ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik. Kavandatav tegevus ei liigitu KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt oluliste keskkonnamõjuga tegevuste hulka, mille korral algatatakse KeHJS § 11 lõike 3 alusel keskkonnamõjude hindamine (edaspidi KMH) selle vajadust põhjendamata.

KMH algatamise vajalikkust kaalutakse ehitusloa menetluse käigus. KeHJS § 6 lõige 2 punkti 22 alusel kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatute hulka, peab otsustaja andma eelhindangu muu tegevuse kohta, kui tegevus võib tuua kaasa olulise keskkonnamõju. Vabariigi Valitsuse määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi Vabariigi Valitsuse määrus nr 224) § 15 punkti 8 alusel tuleb keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang anda sellise tegevuse korral, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostoimes muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti.

Soodevahe laoplatsi kuivendusveed voolavad Rae peakraavi kaudu Pirita jõkke (VEE1089200, minimaalne teekonna pikkus ~1,1 km), mis on lõheliste kudemis- ja elupaigana (KLO3002558) kaitse all ning seal esinevad III kaitsekategooria liikide hingi (KLO9102648) ja võldase (KLO9102649) leiukohad. Pirita jõgi ja selle ümberkaudsed alad on vaadeldavas piirkonnas ka II kaitsekategooria nahkhiirte leiukohtadeks – suurvidevlase (*Nyctalus noctula*, KLO9133628), veelendlase (*Myotis daubentonii*, KLO9133629), pargi-nahkhiire (*Pipistrellus nathusii*, KLO9133626), käabus-nahkhiire (*Pipistrellus pipistrellus*, KLO9133627) ja põhja-nahkhiire (*Eptesicus nilssonii*, KLO9133625) leiukohtadeks. Soodevahe laoplatsist jäävad eelnevalt

nimetatud nahkhiirte leiukohad ~795 m kaugusele ida suunda. Lisaks külgneb Pirita jõgi ida kaldal kaitsealaga Külma talu park (KLO1200373) ning Soodevahe laoplatas asub nõrgalt kaitsmata põhjaveega alal. Seega tuleb otsustajal Vabariigi Valitsuse määruse nr 224 § 15 punkti 8 alusel anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang kavandatud ehitustööde kohta, mis võib eeldatavalt mõjutada eelnevalt nimetatud kaitstavaid loodusobjekte.

Eelhindang on koostatud keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ alusel. KeHJS § 9 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja. Tulenevalt ehitusseadustiku § 39 lõikest 2 annab ehitusloa TTJA kui ehitusloa taotlus sisaldab ehitisi, mille ehitamise aluseks on riigi eriplaneering. Seega on TTJA käesolevas menetluses otsustajaks KeHJS tähenduses. KeHJS § 11 lõike 22 alusel peab otsustaja enne KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud valdkondade tegevuse KMH vajalikkuse üle otsustamist küsima seisukohta kõigilt asjaomastelt asutustelt, esitades neile seisukoha võtmiseks eelhindangu ning KMH algatamise või algatamata jätmise otsuse eelnõu. KeHJS § 11 lõike 10 alusel kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstavat looduse üksikobjekti, kooskõlastab otsustaja kavandatava tegevuse KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu nimetatud kaitstava loodusobjekti valitsejaga.

TTJA tugineb KMH algatamata jätmise otsuse tegemisel keskkonnamõju hindamise eelhindangu järeldustele ning asjaomaste asutuste seisukohtadele.

Arvestades, et Soodevahe laoplatasist lähim elu- või ühiskondlik hoone jääb ~655 m kaugusele ida suunda, ehitustegevusega kaasnevad mõjud (müra, peenosakesed, vibratsioon) jäävad peamiselt Soodevahe laoplatasi piirsesse ja on ajutise iseloomuga ning põhjavee kaitseks on kavandatud vastavad keskkonnametmed, siis plaanitavate tegevustega kohalike inimeste tervist ja heaolu negatiivselt ei mõjutata. Olemasoleva informatsiooni põhjal Soodevahe laoplatasi ehitustöödega olemasoleva ja planeeritava maakasutusega ja sellega seotud tegevustega olulist ebasoodsat koosmõju ei teki.

Soodevahe laoplatasi kuivendusveed suunatakse Rae peakraavi kaudu Pirita jõkke (minimaalne teekonna pikkus ~1,1 km), mis on kaitse all lõheliste kudemis- ja elupaigana ning seal esinevad III kaitsekategooria liikide hingi ja võldase leiukohad ning Pirita jõe ümbruses paiknevad II kaitsekategooria nahkhiirte liikide suurvidevlase, veelendlase, pargi-nahkhiire, kääbus-nahkhiire ja põhja-nahkhiire leiukohad. Lisaks külgneb Pirita jõgi ida kaldal kaitsealaga Külma talu park. Soodevahe laoplatas asub nõrgalt kaitsmata põhjaveega alal. Soodevahe laoplatasi ehitustööde läbiviimiseks on koostatud ehitusobjekti keskkonnajuhtimiskava, sealhulgas on kaardistatud keskkonnaga seotud riskid ja kavandatud vastavad meetmed keskkonnamõju vähendamiseks või ärahoidmiseks. Karuputke leviala Kesva kinnistul (katastritunnusega 65301:002:0006) levimise vältimiseks on ehitusobjekti keskkonnajuhtimiskavas samuti meetmed välja töötatud. Jäätmekäitlus tagatakse vastavalt jäätmeseadusele. Asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht Soodevahe laoplatasi ehitustööde käigus tegevuse iseloomust tulenevalt teadaolevalt puudub. Piiriülene mõju tegevusel samuti puudub ning tegevus ei paikne ülejutusriskiga piirkonnas.

Soodevahe laoplatasi ümbruskonnas Natura 2000 võrgustikku kuuluvad alad puuduvad. Lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv Pirita loodusala jääb kavandatavast tegevusest ~4,9 km kaugusele põhja suunda ning Rae kraavist Pirita jõkke suunduva vee teekonna pikkus on Pirita loodusalani ~8,7 km. Soodevahe laoplatasi ehitustööd ja sellega kaasnevad mõjud jäävad Natura 2000 võrgustikku kuuluvast Pirita loodusalast piisavalt kaugemale ja võimalike riskide avaldumise

tõenäosus on ehitusobjekti keskkonnajuhtimiskava rakendamisel viidud miinimumini. Seega on ebasoodsa mõju avaldumine Pirita jõe kaitse-eesmärkidele ja terviklikkusele välistatud. Eelhindangu koostamisel on arvestatud 2023. aastal OÜ Consultare poolt koostatud keskkonnavalase info kogumise ja analüüsiga „SOODEVAHE KÜLAS RAUDTEE INFRASTRUKTUURI MATERJALI AJUTINE LAOPLATS“ (edaspidi OÜ Consultare analüüs), mille järelduste kohaselt on samuti ebasoodsad mõjud Pirita loodusale välistatud.

Kokkuvõtvalt, tulenevalt eelhindangu tulemustest ei ole KMH algatamine vajalik, kuna Soodevahe laoplatsi ehitustöödega kaasnev keskkonnamõju ei ole oluline ning tegevusega ei ületata tegevuse mõjualas keskkonnataluvust ega ei seata ohtu inimese tervist, heaolu, kultuuripärandit ja vara. Soodevahe laoplatsi rajamise mõjud ilmnevad ehitustööde ajal. Arvestades kavandatava tegevusega kaasnevate mõjude suurust, mõjualade ulatust ning mõjude avaldumise tõenäosust ja aega, mõjude laadi, tugevust, kestvust, sagedust ja pöördumist võib hinnata kavandatava tegevusega kaasnevaid mõjusid tervikuna väheoluliseks, sest valdavalt on mõjud ajutised ja lokaalsed ning keskkonnameetmetega leevendatavad. Mõju maakasutusele on pöördumatu. Keskkonnameetmete rakendamisel viiakse keskkonnariskiga tegevuste avaldumise tõenäosus miinimumini.

Otsustajal on tegevusloa andmiseks piisavalt teavet ning ehitusloa menetluse käigus koostatud eelhindangu koostamisel on kasutatud OÜ Consultare analüüsi. Täiendavate keskkonnauuringute vajadus puudub. Ehitustööde läbiviimiseks on koostatud ehitusobjekti keskkonnajuhtimiskava, mille käigus on põhjalikult kaardistatud keskkonnaga seotud riskid ning välja töötatud asjakohased keskkonnameetmed, mis tagavad keskkonnakaitse antud piirkonnas ja tegevusel.

Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise üldised (sh seadusandlusest tulenevad) meetmed eelhindangu kohaselt on järgmised:

1. Keskkonnakaitse tagamiseks erinevate valdkondade lõikes tuleb Soodevahe ehitusplatsi ehitustöödel rakendada keskkonnameetmeid vastavalt ehitusobjekti keskkonnajuhtimiskavale ja selle lisadele.
2. Karuputke avastamisel teavitada leiukohast esmalt Keskkonnaametit ja tegutseda vastavalt Keskkonnaameti antud juhiste ja töö- ja ohutusnõuetele. Takistada ehitustööde käigus karuputke levimist teistele aladele. Antud ala käsitletakse kui kahepaiksetele olulist sigimisala ja elupaika, seega tuleb laoplatsil karuputke tõrjumise korral (eelkõige kraavide kallastel) hoiduda keemiliste taimekaitsevahendite kasutamisest.
3. Metsa raadamistööd tuleb ajastada väljapoole lindude pesitsusperioodi. Riigimetsas kehtib raierahu 15. aprillist 15. juulini. Kohapõhiselt võib linnustiku eksperdi soovitusel raierahu perioodi muuta, sõltuvalt sellest, millised liigid alal pesitsevad. Antud meede on oluline ka imetajate kaitseks, et ära hoida loomade otsest hukkumist raadamise tulemusena.
4. Laoplatsi ehitustööde ajaks Lagedi kraavi ja Rae peakraavi ümbruses paigaldada laoplatsi lääne- ja lõunapoolsetesse osadesse kahepaikseid suunavad piirded juhul, kui kahepaiksete rändeage jääb ehitustöödega samale perioodile. Piirded peaksid olema minimaalselt 0,4 m kõrgused, siledapinnalised ja vastupidavast läbipaistmatust

materjalist, et kahepaiksed ei saaks piirdest üle hüpata ning suunaks kahepaiksed ehitusalalt eemale.

5. Ehitustöödel tuleb kasutada töökorras ja hooldatud masinaid ja seadmeid. Vältida tuleb sõidukitest ja masinatest kütuse- ja määrdeainete ning muude ohtlike ainete lekkimist keskkonda.
6. Soodevahe laoplatsti kuivendusveed voolavad Rae peakraavi kaudu Pirita jõkke (minimaalne teekonna pikkus ~1,1 km), mis on kaitse all lõheliste kudemis- ja elupaigana ning seal esinevad III kaitsekategooria liikide hingi ja võldase leiukohad. Pirita jõgi ja selle ümberkaudsed alad on vaadeldavas piirkonnas ka II kaitsekategooria nahkhiirte liikide suurvidevlase, veelendlase, pargi-nahkhiire, kääbus-nahkhiire ja põhja-nahkhiire leiukohtadeks. Lisaks külgneb Pirita jõgi ida kaldal kaitsealaga Külma talu park ning Soodevahe laoplatas asub nõrgalt kaitstud (savi, liivsavi alla 2 m) põhjaveega alal, kus reostusohhtlikkuse tase on kõrge. Eelpool tulenevast tuleb kemikaalide ja kütuste käitlemisnõuetest rangelt kinni pidada. Ehitustööde teostamisel ei ole lubatud rikkuda pinna- ja põhjavee režiimi ega veekvaliteeti. Heljumi ja reostuse leviku tõkestamiseks kasutada ehitustöödel ettevaatusprintsipi lähtudes geotekstiilist ekraane ja õlitekkepoome ning valingvihmade korral ehitustööd peatada.
7. Ehitustöödega tuleb tagada ümbruskonnas paiknevate hoonete joogivee kvaliteedi säilimine ja veevarustuse jätkumine.
8. Ehitustegevuse ajal ei tohi ehitusmasinaid ja seadmeid hoida, hooldada, pesta ja tankida kalda veekaitsevööndis ehk kraavidele lähemal kui 10 m ega kasutada herbitsiide.
9. Ehitusaegsed ajutised kontorid, laod, kütuse ja ehitusmaterjali hoidmise alad, ehitusmasinate parkimiskohad, jäätmete ladustamiskohad jms ei tohi olla rajatud kalda veekaitsevööndisse ehk kraavidele lähemale kui 10 m. Ehitusmaterjalide, jäätmete ja muude tööks vajalike materjalide ladustamiskohad peavad olema sellised, kust on välistatud nende ja neist eralduvate saasteainete laialikandumine ja sattumine pinnasesse ning pinna- ja põhjavette (seejuures arvestada maapinna kaldeid). Reostuse välistamiseks tankimisaladel tuleb kasutada geomembraani.
10. Ehitusmaterjalide ja jäätmete kandumisel ladustamisalast väljapoole (näiteks õhu, vee või autorataste mõjul) tuleb laialikandunud materjal ja jäätmed koheselt kokku koguda ning pinnase- või veereostuse tekkimisel reostus koheselt likvideerida. Reostuse likvideerimiseks peavad olema esmasel reostustõrjevahendil.
11. Kavandataval tegevusel tagada maaparandussüsteemide toimimine, et tegevus ei põhjustaks eesvoolude ummistamist ega naaberkinnistutel üleujutusi.
12. Tööde teostamisel vähendada tolmuteket. Vältida väga kuiva ilma või tugeva tuulega tolmu tekitavaid tegevusi või kasutada niisutamist ja materjalide katmist.
13. Jäätmeid ja loodusvarasid taaskasutada maksimaalsel võimalikul viisil ja käidelda jäätmehierarhia põhimõtetest ja lähedusprintsipi lähtudes. Jäätmete käitlemisel, sealhulgas ladustamisel lähtuda jäätmeseadusest ja laoplatstil kitsendusi põhjustavatest objektidest.

14. Kultuuri ja arheoloogilise väärtusega alad laoplatsil puuduvad. Ehitustegevuse läbiviimisel tuleb juhendada muinsuskaitseaduse § 31 lõikest 1, mille alusel tuleb ehitamisel, teede, kraavide ja trasside rajamisel või muude mulla- ja kaevetööde tegemisel tööd mistahes paigas peatada, kui avastatakse arheoloogiline kultuurkiht või maasse, veekogusse või selle põhjasetetesse mattunud ajaloolised ehituskonstruktsioonid. Leiukoht tuleb säilitada muutmata kujul ning viivitamata teavitada sellest Muinsuskaitseametit.
15. Soodevahe laoplatsi ümbruskonda jääb mitmeid infrastruktuuri objekte. Ida suunas külgneb laoplatz Tallinna ringteega nr 11 ja kattub osaliselt selle avalikult kasutava tee kaitsevööndiga (tee kaitsevööndi ulatus 50 m), kuhu jääb ka AS Telia Eesti maa-alune sideehitis maismaal (sideehitise kaitsevööndi ulatus 1 m) ja geodeetiline märk nr 11275 (geodeetilise märgi kaitsevööndi ulatus 3 m). Soodevahe laoplatsi ehitustöödel lähtuda olemasoleva infrastruktuuri objektide piirangutest ja vältida nende kahjustamist.

Piiriülest keskkonnamõju hindamist ei algatata, samuti ei liideta KMH menetlusi KeHJS mõistes.

Võttes aluseks KeHJS § 6 lõike 2 punkt 22, § 11 lõiked 2², 2³, 4 ja 8, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 15 punkt 8 ja eelhinnangust tulenevad järeldused

otsustan:

jätta ehitusloa menetluses Rail Balticu Soodevahe OS05007 laoplatsi ja sellega seotud kraavide keskkonnamõju hindamine algatamata.